CULTIUS LLENYOSOS. NOVEMBRE DE 2026

FRUITA DOLÇA

TRACTAMENTS A CAIGUDA DE FULLA

Les microlesions produïdes a la zona d'abscisió dels peduncles de les fulles són una porta d'entrada de fongs i bacteris que, afavorits per les condicions meteorològiques de l'època, poden provocar malalties als fruiters.
Per ajudar a cicatritzar les ferides i reduir la incidència d'aquestes malalties, es recomana aplicar els fungicides cúprics, eficaços contra fongs i bacteris, que detalla el quadre següent.

PRINCIPALS FONGS I BACTERIS QUE CAL CONTROLAR		
Pomera	**Perera**	**Fruiters de pinyol**
Erwinia amylovora (foc bacterià) *Nectria galligena* *Phomopsis mali* *Pseudomonas syringae* *Sphaeropsis malorum* *Venturia inaequalis* (motejat)	***Erwinia amylovora*** (foc bacterià) *Nectria galligena* *Phomopsis mali* *Pseudomonas syringae* *Septoria pyricola* *Sphaeropsis malorum* *Stemphylium vesicarium* *Venturia pyrina* (motejat)	***Xanthomonas arboricola*** *Pseudomonas syringae* *Cytospora leucostoma* *Phomopsis amygdali* (*Fusicoccum*) *Stigmina carpophila* (cribat) *Taphrina* sp. (arrufat)
En el cas de fongs que passen l'hivern en forma de periteca, com *Septoria, Stemphylium* i *Venturia*, es pot reduir l'inòcul hivernal aplicant urea cristal·lina (per accelerar la descomposició de les fulles). S'hauran de tenir en compte les limitacions quant al nombre de tractaments, volum de brou, i quantitat total de coure aplicat.		

ESTRATÈGIES DE TRACTAMENT A CAIGUDA DE FULLA
En general, es recomana aplicar **dos tractaments amb productes cúprics**, el primer quan hagi caigut el 25% de les fulles i el segon, el 75%. El nombre de tractaments pot variar d'acord amb la problemàtica de cada plantació, les pràctiques habituals de cada zona i el règim de pluges i humitats que es registrin.
Tractament addicional d'urea cristal·lina: les dosis que cal utilitzar són d'entre 50 kg/ha i 100 kg/ha; s'hauran d'ajustar segons els problemes de cada plantació. Cal tenir en compte l'efecte corrosiu de la urea sobre la maquinària d'aplicació.

Si cal contra malalties de la fusta i xancres, com ara *Nectria*, *Sphaeropsis* o *Phomopsis* en el cas de fruiters de llavor, i *Fusicoccum* sp. en el cas de fruiters de pinyol, es recomana aplicar tractaments localitzats a les zones afectades dels arbres utilitzant dosis més elevades que en els tractaments convencionals.
A més, cal no oblidar altres mesures culturals que poden afavorir el control d'aquests fongs com ara:

- Enretirar del camp les branques afectades; en el cas de monília, és important enretirar els fruits momificats.
- Evitar esporgar si els arbres no estan completament en repòs.
- Fer una esporga no vigoritzant.
- Evitar l'adobat nitrogenat i el reg en excés.
- En finques molt afectades, no negligir els tractaments de la primavera següent.

POMERA I PERERA

Foc bacterià (*Erwinia amylovora*)

Ara a la tardor, amb la caiguda de les fulles, és un bon moment per a la detecció de brots i branques afectats per la malaltia, ja que sovint en les branques afectades per aquest bacteri les fulles romanen enganxades a l'arbre durant més temps. Recordem que cal comunicar immediatament al Servei de Sanitat Vegetal si es detecta qualsevol símptoma sospitós de la malaltia.

POMERA

Mosca de la fruita (*Ceratitis capitata*)

Les varietats de poma susceptibles que encara quedin a l'arbre, cal protegir-les fins al final de la collita.

Mètodes alternatius: En el cas d'aquesta plaga, per reduir el nivell d'incidència durant la campanya següent, és fonamental enretirar tota la fruita de la plantació un cop feta la collita.

Tractament fitosanitari: Pot resultar necessària la intervenció amb algun producte fitosanitari, sobretot quan més ens apropem a la recol·lecció de les diferents varietats.
Consulteu al Registre oficial els cultius autoritzats i les condicions d'ús de cada matèria activa.

FRUITA SECA

AMETLLER, AVELLANER I NOGUERA

Bacteris i fongs

A les finques on hi ha hagut una afectació important de determinats fongs i bacteris, es recomana que durant la tardor es gestioni l'inòcul i es protegeixin les ferides a fi de reduir-ne la incidència en la campanya següent.

PRINCIPALS FONGS I BACTERIS QUE CAL CONTROLAR		
Ametller	**Avellaner**	**Noguera**
Xanthomonas arboricola (bacteriosi) *Phomopsis amygdali* (brot sec) *Stigmina carpophila* (cribat)	*Xanthomonas arboricola* (bacteriosi) *Cytospora corylicola* (solcuit)	*Xanthomonas arboricola* (bacteriosi) *Gnomonia leptostyla* (antracnosi)

Monilinia sp. (moniliosi)	*Erysiphe corylicola* (cendrosa)	

Mesures culturals: Per reduir l'inòcul d'aquestes malalties, és molt important eliminar els òrgans de la planta afectats: branques, fulles i/o fruits.

Tractament fitosanitari: Les ferides provocades per la caiguda de les fulles poden ser una via d'entrada d'aquests fongs i bacteris. Per cicatritzar aquestes ferides, es recomana aplicar com a mínim un tractament amb compostos cúprics quan el percentatge de fulles caigudes es trobi al voltant del 75%. Si l'afectació a la finca és molt alta, es poden aplicar fins a dos tractaments, un al 25% i l'altre al 75% de fulla caiguda.

AMETLLER

Vespeta de l'ametller (*Eurytoma amygdali*)

Durant els mesos de tardor i hivern, si observem cascalls a dalt dels arbres, és el moment de valorar la presència d'aquest insecte i el nivell d'incidència.
Cal obrir els cascalls i observar si hi ha la larva a l'interior del gra de l'ametlla. En cas de detectar-ne, cal que ens ho comuniqueu.

Mesures culturals: A les zones on s'ha detectat la plaga, per reduir-ne els nivells, és molt important treure i eliminar els cascalls afectats que hi ha als arbres. Cal destruir aquests fruits, que tenen la larva a l'interior del gra, per evitar que a la primavera següent emergeixin els adults i la plaga es propagui.

OLIVERA

Mosca de l'oliva (*Bactrocera oleae*)

Generalment, durant aquest mes ja hi ha les primeres baixades de temperatura, que fan que el nivell d'incidència de la població de mosca de l'oliva baixi. El risc d'atac serà més elevat si les temperatures es mantenen suaus i si les varietats tenen maduració tardana.

Mesures culturals: És molt important fer la recol·lecció el més aviat possible en la totalitat de l'arbre, i després llaurar per disminuir la població hivernant. A més, durant el cultiu, és important conèixer el grau de sensibilitat de les diferents varietats d'oliva a la picada de la mosca, regular el reg per controlar el creixement de l'oliva, realitzar una poda adequada, evitar l'excés d'adobat nitrogenat per aconseguir copes airejades, i establir i/o mantenir tanques verdes per afavorir la presència i l'actuació d'enemics naturals autòctons de la mosca.

Control biotecnològic i amb productes alternatius als de síntesi química: L'objectiu d'aquestes tècniques es reduir el nivell de les poblacions d'adults i la quantitat de posta. Hi ha diverses mesures de control: la captura massiva, l'atracció i mort, l'spinosad, la *Beauveria bassiana* o el caolí com a repel·lent.

Tractament fitosanitari: En el cas de tractar amb un producte larvicida, el llindar de tractament és el 5% d'olives amb picada nova; amb un producte adulticida, el llindar de tractament és del

3%. Cal tenir en compte el termini de seguretat (dies que han de transcórrer des de l'aplicació fins a la recol·lecció) i les condicions d'ús dels productes fitosanitaris. Per això és important estar molt atents a les recomanacions de les diferents estacions d'avisos i sobretot a les recomanacions específiques de les ADV de cada zona.
En els dos enllaços següents hi ha més informació referent a les mesures preventives i de lluita contra la mosca de l'oliva:
http://agricultura.gencat.cat/web/.content/ag_agricultura/ag02_sanitat_vegetal/ag02_02_plagues/documents_fulls_informatius/fitxers_estatics/FI_mosca_olivera_mesures_preventives.pdf,
http://agricultura.gencat.cat/web/.content/ag_agricultura/ag02_sanitat_vegetal/ag02_02_plagues/documents_fulls_informatius/fitxers_estatics/fi-bactrocera-oleae-lluita-contra-mosca-olivera.pdf.

Ull de gall o repilo (*Cycloconium oleaginum*)

Si es donen condicions favorables, pluges i temperatures suaus, es pot desenvolupar el fong *C. oleaginum*, que ocasiona fortes defoliacions en l'olivera.

Mesures culturals: Fer podes que permetin l'aeració de l'interior de l'arbre i d'aquesta manera disminuir la humitat interior; no excedir-se amb l'adobat nitrogenat; en noves plantacions, utilitzar varietats resistents, i, si és possible, disposar les fileres de manera que es redueixi el nombre d'hores d'ombra entre els arbres; en parcel·les afectades pel fong, enretirar les fulles caigudes, ja que poden ser una font important d'inòcul.

Tractament fitosanitari: Cal aplicar el tractament si es veuen taques a les fulles, i cal repetir-lo periòdicament si es continuen veient símptomes amb fungicides cúprics i compostos orgànics. Si plou mes de 15-20 l/m^2, cal repetir el tractament, ja que el fungicida s'haurà rentat.
Cal tenir en compte que, segons la legislació vigent, actualment es restringeix l'ús de productes que continguin coure a una taxa màxima d'aplicació de coure de 28 kg/ha al llarg d'un període de 7 anys, és a dir, una mitjana de 4 kg/ha/any.

Sabonosa (*Colletotrichum* spp.)

Durant del canvi de coloració i maduració de les olives, les humitats altes i les temperatures suaus poden provocar-hi infeccions de sabonosa. La sabonosa fa pujar molt l'acidesa de l'oli, i provoca l'assecatge de les branques afectades, cosa que impedeix que n'hi hagi collita la campanya següent.

Mesures culturals: Fer la recol·lecció al més aviat possible en la totalitat de l'arbre; a més, en parcel·les afectades, és important enretirar els fruits afectats del terra o directament tallar les branques amb molts fruits momificats. En noves plantacions, cal utilitzar varietats resistents, i evitar altes densitats de plantació.

Tractament fitosanitari: El moment adequat per aplicar el tractament és abans o durant el canvi de color. És recomanable repetir el tractament al cap de 15 dies.

CÍTRICS

Cotonet de Sud-àfrica (*Delottococcus aberiae*)

Aquest cotonet ocasiona deformacions importants als fruits durant l'inici del seu desenvolupament que en comporten la depreciació comercial. Si teniu qualsevol sospita de parcel·la afectada, cal que contacteu amb el Servei de Sanitat Vegetal. Convé detectar-ne aviat la presència observant amb especial atenció els arbres dels costats dels camins o els arbres pròxims a zones d'apilament de caixes de recol·lecció.

Mesures culturals: Cal evitar la difusió de l'insecte de les parcel·les atacades a altres camps. Les tasques de cultiu i collita s'hauran d'organitzar de manera que, després d'entrar a una parcel·la en què hi sigui la plaga, no s'accedeixi a una altra en què no hi sigui sense haver-hi aplicat les mesures d'higiene corresponents a la maquinària, els vehicles i la roba dels treballadors. S'ha de tenir en compte que un dels moments crítics per a la difusió de l'insecte és la recol·lecció.
Tots els envasos, les caixes o els embalatges emprats per a la distribució de fruits o material vegetal hauran de ser d'un sol ús. Caldrà destruir-los posteriorment per evitar la dispersió de la plaga, o desinfectar-los convenientment amb aigua, sabó o lleixiu en la central mateixa abans de qualsevol utilització posterior.

Control biològic: En el cas de *D. aberiae*, no s'ha trobat cap depredador o parasitoide autòcton que pugui mantenir el nivell de plaga per sota del llindar de tractament; per això, cal introduir enemics naturals exòtics. El DARPA, juntament amb l'IRTA, està realitzant alliberaments inoculatius amb l'objectiu que s'aclimatin a la nostra zona i ajudin a controlar la plaga. També s'han realitzat alliberaments del coccinèl·lid depredador *Cryptolaemus montrouzieri* per ajudar a rebaixar les poblacions de *D. aberiae* en algunes finques.
Actualment, el Ministeri autoritza excepcionalment, i durant uns períodes determinats, la utilització dels dispositius d'atracció i mort per reduir-ne les poblacions. Aquest sistema té eficàcia en finques amb nivells d'infestació mitjans-baixos.

Tractament fitosanitari: Els danys que tenim en aquesta època no augmentaran. Els fruits podran ser ocupats per la plaga però ja no es deformaran. Tot i això, la plaga pot continuar la seva dispersió; podem observar individus sota el calze i en la zona de contacte entre fruits i fulles. En aquests moments, s'observa un descens general de les poblacions, i també disminueix el vol de mascles. Per aquest motiu, no és moment de tractar aquesta plaga.

Àcar roig (*Panonychus citri*)

L'atac d'aquest àcar produeix una decoloració difusa d'aspecte mat sobre fulles, branques verdes i fruits, i hi ocasiona danys estètics importants. És més abundant a les zones de major insolació i a les parts més altes.

Mesures culturals: La sembra de festuca entre línies augmenta el nivell de fitoseids que disminueixen la presència de la plaga en els arbres. Si es deixa espigar, el pol·len és utilitzat pels fitoseids com a aliment.

Control biològic: La plaga sol estar controlada pels seus enemics naturals, especialment els fitoseids.

Control químic: No es recomana tractar si tenim més d'un 30% de fulles amb presència de fitoseids; amb un percentatge inferior, el llindar d'intervenció serà l'existència de danys i formes mòbils als fruits. S'aconsella tractar solament els focus.

Mosca de la fruita (*Ceratitis capitata*)

En aquesta època, es produeix la maduració de la varietat majoritària a la zona, clemenules, que serà susceptible a l'atac de la plaga. Normalment, no es produeixen atacs importants, ja que les temperatures disminueixen i, com a conseqüència, baixen les poblacions de mosca de la fruita. El risc d'atac serà més elevat si les temperatures es mantenen suaus.

Mesures culturals: Es recomana arrencar o tractar els arbres hostes aïllats, i enretirar i destruir la fruita afectada per la plaga. És molt important collir la fruita en el moment òptim de maduració, augmentant si cal el nombre de passis de recol·lecció. També es recomana recollir o destruir els fruits caiguts a terra i eliminar la fruita no recol·lectada de les plantacions i els

arbres disseminats.

Control biològic: En el marc de l'ajut a sistemes alternatius a la lluita química contra la mosca de la fruita en cítrics, s'ha d'instal·lar en camp la captura massiva o l'atracció i mort abans no apareguin les primeres poblacions de la plaga. L'objectiu d'aquestes tècniques és rebaixar el nivell de les poblacions d'adults. Un dels requisits per acollir-se a aquest ajut és ser soci d'una ADV.

Tractament fitosanitari: Cal estar atent al moment de maduració de les diferents varietats i protegir la fruita a l'inici del canvi de color dels fruits. Si s'apliquen tractaments químics, cal alternar les matèries actives i tenir-ne en compte el termini de seguretat.

Aigualit dels fruits (*Phytophthora* sp.)

Si es donen condicions favorables, pluges i temperatures suaus, es pot desenvolupar el fong *Phytophtora*, causant de l'aigualit dels fruits.

Mesures culturals: Cal evitar l'entollament de les parcel·les. Es recomana allunyar els fruits del sòl, bé podant les parts baixes dels arbres o aixecant les branques. És important mantenir la coberta vegetal durant la tardor per evitar que les esquitxades de pluja arribin als fruits.

Tractament fitosanitari: Es recomanen els tractaments preventius per protegir les parts inferiors de l'arbre en cas de pluges o aiguats continuats. Si el tractament preventiu no s'ha pogut aplicar, s'aconsella fer una aplicació amb un fungicida sistèmic dins de les 48 hores posteriors a la pluja.

Recomanacions en la collita

Com a mesura preventiva de transmissió de virosis i altres malalties, cal desinfectar les tisores un cop al dia i quan es canviï de finca.

VINYA

Flavescència daurada

Segons l'article 3 de l'Ordre ACC/231/2023, de 19 d'octubre, per la qual s'estableixen mesures obligatòries per a la prevenció i lluita de la flavescència daurada de la vinya (DOGC núm. 9026, de 24.10.2023):
"Els operadors professionals de material vegetal de plantació de *Vitis* L., les persones titulars d'explotacions agrícoles i les persones professionals del sector de la vinya han de vigilar la presència de la flavescència daurada de la vinya a les seves plantacions i vivers, i han de comunicar a la Secció d'Agricultura i Sanitat Vegetal dels serveis territorials del departament competent en matèria d'agricultura i sanitat vegetal corresponent la detecció de vinyes o altres plantes hostes afectades o amb símptomes sospitosos de flavescència daurada de la vinya".

En el cas de noves plantacions, cal utilitzar planter emparat pel passaport fitosanitari preceptiu de la CE

PRODUCTES FITOSANITARIS. AUTORITZACIONS EXCEPCIONALS

Per tal de comprovar si un producte fitosanitari està autoritzat per a un cultiu determinat, cal fer la consulta al web del Registro de Productos Fitosanitarios, del Ministerio de Agricultura Pesca y Alimentación.

A continuació es detallen aquells productes autoritzats de manera excepcional per un període concret de temps, segons l'article 53 del Reglament (CE) 1107/2009, fins a la data de la publicació d'aquest avís. També es pot consultar l'estat de les autoritzacions excepcionals de les matèries actives, a la següent pàgina web del MAPA en l'apartat "Otras autorizaciones de productos fitosanitarios":

https://www.mapa.gob.es/es/agricultura/temas/sanidad-vegetal/productos-fitosanitarios/registro-productos/

AUTORITZACIONS EXCEPCIONALS 2026								
Matèria activa	**Utilitat**	**Cultiu**	**Dosis**	**Núm. Aplicacions màximes**	**Termini seguretat (dies)**	**Inici període d'utilització**	**Final període d'utilització**	**Observacions**
Acetamiprid 20% [SG] P/P	Insecticida contra *Capnodis tenebrionis*	Presseguer, nectariner i ametller	0,25 Kg/ha	Aplicació de dosis addicional després de la recol·lecció del fruit	NP	09/10/2026	11/11/2026	

Podeu trobar informació més concreta a les diferents estacions d'avisos:
http://www.ruralcat.net/web/guest/avisos.fitosanitaris
PER A MÉS INFORMACIÓ: http://agricultura.gencat.cat/sanitatvegetal

Servei de Sanitat Vegetal		
Laboratori de Sanitat Vegetal	973 305 477	
Serveis Centrals	933 046 700	sanitatvegetal.agricultura@gencat.cat
Serveis Territorials a l'Alt Pirineu i Aran	973 355 275	st_altpirineuiaran.agricultura@gencat.cat
Serveis Territorials a Barcelona	934 092 090	agricultura.stbcn.agricultura@gencat.cat
Serveis Territorials a la Catalunya Central	938 828 790	agricultura.stcen.agricultura@gencat.cat
Serveis Territorials a Girona	972 454 310	agricultura.stgir.agricultura@gencat.cat
Serveis Territorials a Lleida	973 236 412	agricultura.stlle.agricultura@gencat.cat
Serveis Territorials al Penedès	938 170 534	st_penedes.agricultura@gencat.cat
Serveis Territorials a Tarragona	977 250 421	agricultura.sttgn.agricultura@gencat.cat
Serveis Territorials a les Terres de l'Ebre	977 500 174	agricultura.stebr.agricultura@gencat.cat
Servei de Gestió Forestal	935 674 200	sanitatforestal.agricultura@gencat.cat